

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat Äldreomsorgslyft

S2024/00042 (delvis)

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till alternativaformat@socialstyrelsen.se.

Artikelnummer: 2025-10-9871

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, oktober 2025

Förord

Socialstyrelsen fördelade under 2024 statsbidrag till kommuner för satsningen Äldreomsorgslyftet. Denna redovisning innehåller en uppföljning av hur statsbidraget har använts under bidragsåret. Redovisningen har sammanställts av utredaren Karin Blomdahl. Ansvarig enhetschef för uppdraget har varit Stina Isaksson.

Björn Eriksson
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Innehåll	4
Sammanfattning	5
Bakgrund	6
Underlag till redovisningen	6
Resultat av 2024 års uppföljning	7
284 kommuner rekvirerade statsbidraget	7
Privata utförare tog del av statsbidraget i 85 kommuner	8
Framför allt befintlig personal i kommunal regi har studerat inom Äldreomsorgslyftet	9
Cirka 8 800 anställda har gått en längre utbildning under 2024.....	10
40 000 anställda gick annan kompetenshöjande kurs	13
Språkstudier inom Äldreomsorgslyftet.....	14
Kommunerna har haft nytta av statsbidraget	16
Socialstyrelsens kommentarer	17
Bilaga 1. Kommunernas användning av statsbidraget	19
Bilaga 2. Övriga tabeller	29

Sammanfattning

- Socialstyrelsen har sedan 2020 fördelat statsbidrag till kommuner för Äldreomsorgslyftet. Syftet med satsningen är att höja kompetensen inom den kommunalt finansierade äldreomsorgen genom att anställda ska kunna utbilda sig på arbetstid.
- Socialstyrelsen bedömer att statsbidraget har använts i enlighet med sitt syfte och att det har bidragit till att stärka kompetensen inom äldreomsorgen. Cirka 9 000 anställda inom äldreomsorgen har gått en längre utbildning och cirka 40 000 har gått kortare kurser med stöd av statsbidraget under 2024.
- Socialstyrelsen fördelade under 2024 cirka 1,69 miljarder kronor till 284 kommuner.
- Sammanlagt 282 kommuner använde cirka 1,2 miljarder kronor, motsvarande 69 procent av bidraget. Privata utförare tog del av statsbidraget i sammanlagt 85 kommuner.
- 195 kommuner ska återbetala cirka 517 miljoner kronor som inte användes. Personalbrist var den huvudsakliga orsaken till att kommunerna inte använde hela statsbidraget.
- Cirka 7 000 anställda studerade till undersköterska med stöd av statsbidraget under året, varav 18 procent gick en valideringsutbildning. Nära 2 500 fullföljde utbildning till undersköterska med godkänt betyg, varav 35 procent gick en valideringsutbildning.
- Cirka 500 anställda studerade till vårdbiträde med stöd av statsbidraget, varav cirka 46 procent gick en valideringsutbildning. Cirka 77 procent fullföljde sin utbildning till vårdbiträde med godkänt betyg under året.
- Nära 1 100 anställda gick utbildning för specialistkompetens som undersköterska med stöd av statsbidraget, varav drygt 400 avslutade sådan utbildning med godkänt betyg under året.
- 217 chefer gick ledarskapsutbildning på högskolenivå varav 111 avslutade sådan utbildning med godkänt betyg.
- Drygt 40 000 personer gick kurs för att utveckla kunskaper och förmågor som anges i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) eller enligt Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor. Det är dubbelt så många jämfört med 2023.
- Framför allt kvinnor inom kommunal verksamhet, anställda längre än ett år, har studerat inom Äldreomsorgslyftet.

Bakgrund

Socialstyrelsen har fördelat statsbidrag för Äldreomsorgslyftet sedan 2020. Syftet med statsbidraget är att höja kompetensen inom den kommunalt finansierade äldreomsorgen genom att låta anställda utbilda sig på arbetstid. För 2024 hade myndigheten i uppdrag att fördela totalt 1 698 500 000 kronor till landets kommuner.¹

Första året ingick utbildning till undersköterska och vårdbiträde i satsningen. Från och med 2021 omfattades även utbildning till specialistundersköterska samt andra kompetenshöjande utbildningar och kurser med relevans för arbetet inom vården och omsorgen om äldre. Dessutom utökade regeringen målgruppen till att inkludera första linjens chefer. Från och med 2024 omfattar Äldreomsorgslyftet även kurser eller språkstödande insatser i svenska språket, svenskt teckenspråk samt de nationella minoritetsspråken, som är jiddisch, finska, romani chib, samiska och meänkieli.²

Statsbidraget fördelas till kommunerna, som i sin tur ska informera verksamheterna inom äldreomsorgen om möjligheten att ta del av medlen. Det gäller både de egna, kommunalt drivna verksamheterna och verksamheterna som drivs i privat regi.

Enligt uppdraget ska Socialstyrelsen senast den 31 oktober 2025 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Underlag till redovisningen

Mottagarna är skyldiga att lämna en ekonomisk redovisning och redogöra för hur de har använt statsbidraget. Bidrag som inte har använts senast den 31 december 2024 ska återbetalas till Socialstyrelsen. Samtliga kommuner har återrapporterat till Socialstyrelsen och deras svar bildar underlag till denna redovisning.

¹ Uppdrag att betala ut medel för ett utvecklat Äldreomsorgslyft S2024/00042 (delvis).

² De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja dessa språk liksom det svenska teckenspråket. Det anges i språklagen (SFS 2009:600).

Resultat av 2024 års uppföljning

Resultatredovisningen baseras på regeringsuppdraget med följande disposition:

- Totalt rekviderat och använt belopp
- I vilken mån privata utförare tagit del av statsbidraget.
- Fördelning av deltagare baserat på kön, kommunal eller privat utförare samt ny eller befintlig personal
- Anställda som utbildat sig till vårdbiträde, undersköterska, specialistundersköterska eller chefer som gått ledarskapsutbildning. Även antalet som avslutat sådan utbildning med godkänt betyg.
- Anställda som gått annan kompetenshöjande vård- och omsorgskurs.
- Anställda som studerat svenska språket respektive nationella minoritetsspråk och svenskt teckenspråk.

284 kommuner rekviderade statsbidraget

Socialstyrelsen hade 1 698 500 000 kronor att fördela för 2024. Vi lyste ut statsbidraget i februari med sista rekvisitionsdatum den 31 maj 2024.

Kommunerna kunde rekvidera statsbidraget enligt en fördelningsnyckel som regeringen tillhandahållit och de fick använda bidraget under kalenderåret 2024.

Sammanlagt 284 kommuner valde att rekvidera cirka 1,67 miljarder kronor, motsvarande 99 procent av det totala beloppet. Sex kommuner avstod från att rekvidera statsbidraget.³ Totalt använde 282 kommuner tillsammans cirka 1,2 miljarder kronor (69 procent). Resterande drygt 517 miljoner kronor (31 procent) som förblev oanvända ska återbetalas till Socialstyrelsen (tabell 1).

Tabell 1. Fördelat och använt statsbidrag 2024

Belopp att fördela	Rekviderat belopp (n=284)	Använt belopp (n=282)	Oanvänt belopp	Andel oanvänt av rekviderat belopp
1 698 500 000 kr	1 686 923 807 kr	1 169 648 981 kr	517 375 780 kr	31 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

³ Bjurholm, Filipstad, Hallsberg, Laxå, Nykvarn och Åmål avstod från att rekvidera statsbidraget.

Det var 88 kommuner som använde hela sitt statsbidrag under bidragsåret, medan 2 kommuner inte använde några medel alls och i stället ska återbetala hela beloppet.⁴ Bilaga 1 visar vilka belopp som varje kommun har rekvirerat och använt under 2024.

Sammanlagt 195 kommuner ska återbetala cirka 31 procent av statsbidraget som förblev oanvänt. Kommunerna har framför allt rapporterat personalbrist som orsak till att de inte använde hela statsbidraget. Verksamheterna inom äldreomsorgen har haft svårt att avvara personal till studier och att hitta vikarier. Andra rapporterade orsaker till att kommunerna inte använt bidraget är de redan har en hög andel utbildade undersköterskor i sina verksamheter och därför inte haft personal att utbilda. Men kommuner rapporterar också att medarbetare som påbörjat utbildning till undersköterska hoppat av sina studier. De har haft svårt att klara av studietakten på grund av bland annat ovana att studera eller bristande kunskapsnivå i svenska språket.

En granskning av mottagarnas användning av statsbidraget pågår fortfarande när redovisningen lämnas till regeringen. Därför finns information om eventuella återkrav inte med i denna rapport.

Privata utförare tog del av statsbidraget i 85 kommuner

Kommunerna ansvarar för att informera såväl kommunala som privata utförare inom den kommunalt finansierade äldreomsorgen om möjligheten att ta del av statsbidraget. 85 kommuner har delat med sig av medlen till privata utförare. I 74 kommuner var det endast kommunens egna utförare som använde statsbidraget även om kommunen hade avtal med privata utförare (tabell 2).

Tabell 2. Antal kommuner där privata utförare har tagit del av bidraget

Har privata utförare tagit del av statsbidraget?	Antal kommuner (n=282)	Andel
Inte aktuellt (kommunen har inte avtal med privata utförare att bedriva äldreomsorg)	123	44 %
Ja	85	30 %
Nej	74	26 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

⁴ Storfors och Lindsberg använde inte statsbidraget och ska återbetala hela beloppet.

Majoriteten, 55 av de 85 kommuner som delade med sig av bidrag till privata utförare, fördelade mellan 1–19 procent av rekvirerat belopp. Fem kommuner har delat med sig av hela statsbidraget till privata utförare⁵ (tabell 3).

Flera kommuner har uppgett att de har erbjudit de privata aktörerna inom äldreomsorgen att ta del av statsbidraget men att de i sin tur inte har nyttjat den möjligheten. Enligt kommunernas rapportering beror det på att utförarna haft svårt att avvara personal för studier på arbetstid. De har inte haft tillgång till vikarier som kan hoppa in.

Tabell 3. Andel av bidraget som gick till privata utförare

Hur mycket av statsbidraget gick till privata utförare?	Antal kommuner (n=85)	Andel
1-19 %	56	66 %
20-49 %	15	18 %
50-99 %	9	10 %
100 %	5	6 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Framför allt befintlig personal i kommunal regi har studerat inom Äldreomsorgslyftet

Socialstyrelsen ska enligt regeringsuppdraget redovisa hur många anställda som studerade med stöd av statsbidraget och som var ny respektive befintlig personal. Socialstyrelsen definierar ny personal som medarbetare som varit anställd upp till 12 månader och befintlig personal som medarbetare som varit anställd längre än 12 månader.

Likt tidigare år visar kommunernas rapportering att det framför allt är kvinnor som har studerat inom samtliga utbildningskategorier. Av de totalt cirka 50 000 anställda som studerat inom Äldreomsorgslyftet under 2024 var cirka 80 procent kvinnor. Fördelningen är något jämnare än det föregående året, då andelen kvinnor var 83 procent. En stor majoritet (86 procent) av de som studerade var befintlig personal, enligt kommunernas rapportering (bilaga 2, tabell 3).

⁵ I Upplands Väsby, Vaxholm, Norrtälje, Höganäs och Staffanstorps användes statsbidraget endast inom privat verksamhet.

Cirka 8 800 anställda har gått en längre utbildning under 2024

Sammanlagt har 8 839 anställda inom den kommunalt finansierade äldreomsorgen gått utbildning till

- vårdbiträde
- undersköterska
- specialistundersköterska, eller
- ledarskapsutbildning för chefer.

Vi kategoriserar dessa inriktningar som längre utbildning, till skillnad från annan utbildning och kortare kurser som omfattas av Äldreomsorgslyftet (tabell 4).

Reguljär utbildning och valideringsutbildning till vårdbiträde och undersköterska

Utbildning till vårdbiträde och undersköterska ges som dels reguljär utbildning via den kommunala vuxenutbildningen eller motsvarande, dels så kallad valideringsutbildning. Den som går valideringsutbildning får genomgå en process där man kan få tillgodogöra sig tidigare studier och/eller yrkeserfarenheter och på så sätt förkorta sin utbildning till vårdbiträde eller undersköterska.⁶

För 2024 har kommunerna rapporterat antalet anställda för båda utbildningskategorierna, för att ge en bild av hur många som utbildar sig genom valideringsspåret. Vi redogör för inrapporterade siffror i avsnittet nedan.

Kommunerna har framför allt satsat på utbildning till undersköterska

Cirka 38 procent av de anställda som gick längre utbildningar med stöd av statsbidraget fullföljde sådan utbildning med godkänt betyg under 2024.⁷ Den vanligaste inriktningen var utbildning till undersköterska. Av drygt 7 000 anställda som studerade till undersköterska gick cirka 18 procent en valideringsutbildning. Närmare 35 procent av de 7 000 avslutade sin

⁶ Validering genomförs utifrån Skolverkets läroplan för undersköterskeutbildning om 1500 poäng respektive vårdbiträde om 800 poäng. Genom validering kartläggs, bedöms och prövas en persons kunskap från yrkesområdet.

⁷ Utbildningen kan ha påbörjats ett tidigare år. Utbildning till undersköterska pågår normalt i 1,5–2 år.

reguljära utbildning eller valideringsutbildning till undersköterska med godkänt betyg under året (tabell 4).

Totalt studerade 495 anställda till vårdbiträde, varav 230 (46 procent) gick en valideringsutbildning. Sammanlagt 379 anställda (77 procent) avslutade sin reguljära utbildning eller valideringsutbildning till vårdbiträde med godkänt betyg (tabell 4).

Drygt 1 000 undersköterskor studerade för att uppnå specialistkompetens, varav 39 procent fullföljde sådan utbildning.

217 chefer gick ledarskapsutbildning, varav hälften fullföljde sådan utbildning med godkänt betyg (tabell 4).

Tabell 4. Antal som studerat samt antalet och andelen som fullföljt med godkänt betyg

Utbildningens inriktning	Antal anställda som studerat (n=282)	Antal som fullföljt med godkänt betyg (n=282)	Andel anställda som fullföljt
Vårdbiträde	265	184	69 %
Valideringsutbildning vårdbiträde	230	195	85 %
Undersköterska	5 800	2 029	35 %
Valideringsutbildning undersköterska	1 262	430	34 %
Specialistundersköterska	1 065	416	39 %
Ledarskapsutbildning för chefer	217	111	51 %
Totalt antal/andel	8 839	3 365	38 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Utbildning till specialistundersköterska inom framför allt demensområdet

För 2024 rapporterade 139 kommuner att de haft anställda i utbildning till undersköterska med specialistkompetens.⁸ Liksom tidigare år är utbildning inom demensområdet den mest frekventa inriktningen. Andra vanligt förekommande inriktningar är palliativ vård, multisjukdom hos äldre och äldrepsykiatri (tabell 5). Inom svaret ”Annan inriktning” har kommunerna

⁸ En undersköterska med specialistkompetens har genomgått en yrkeshögskoleutbildning och fördjupat sina kunskaper inom ett specifikt område, till exempel geriatrik eller psykiatri. Denna utbildning leder inte till yrkeslegitimation, men den som är utbildad undersköterska kan ansöka om bevis om skyddad yrkestitel.

uppgett bland annat inriktningarna pedagogisk ledare äldreomsorg, avancerad nära vård i hemmet, akutsjukvård, äldres hälsa och ohälsa och utbildning till psykiatriundersköterska med beroendekompetens.

Tabell 5. Inriktningar för specialistkompetens för undersköterska

Flera svar möjliga

Inriktning specialistundersköterska	Antal (n=139)	Andel
Demens	88	63 %
Palliativ vård	54	39 %
Multisjukdom hos äldre	46	33 %
Äldrepsykiatri	45	32 %
Äldre och välfärdsteknik	26	19 %
Hälsa och rehabilitering	21	15 %
Annan inriktning:	40	29 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Utbildning för chefer i ledarskap

Ett villkor för att finansiera personalkostnader med statsbidraget i samband med ledarskapsutbildning för chefer har varit att utbildningen är på högskolenivå. Utbildningen ska motsvara eller ha liknande kursinnehåll som Socialstyrelsens nationella ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer, som pågick under åren 2013–2015.⁹

Under 2024 använde 53 kommuner statsbidraget för chefer som gick ledarskapsutbildning inom nedan listade områden. Ledarskap, medarbetare och organisation var den vanligaste inriktningen (tabell 6). Exempel på andra kurser på högskolenivå som kommuner rapporterat är socialrätt för arbetsledare, handledning, arbetssätt och bemötande samt Ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer.

Tabell 6. Påbörjad ledarskapsutbildning för första linjens chefer

Flera svar möjliga

Inriktning utbildning för chefer	Antal (n=53)	Andel
Ledarskap, medarbetare och organisation	40	75 %
Annan kurs på högskola/universitet	18	34 %

⁹ Ledarskapsutbildningen togs fram enligt Uppdrag för att höja kompetensen hos ledare inom äldreomsorgen, S2012/7252/FST. Utbildningen omfattade 30 högskolepoäng uppdelat på fyra delkurser 1) den nationella värdegrunden för äldre, 2) lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd, 3) ledarskap, medarbetare och organisation, samt 4) upphandling, uppföljning, förbättringskunskap och evidensbaserad praktik.

Inriktning utbildning för chefer	Antal (n=53)	Andel
Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd	16	30 %
Den nationella värdegrunden för äldre	10	19 %
Upphandling, uppföljning, förbättringskunskap och evidensbaserad praktik	4	8 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

40 000 anställda gick annan kompetenshöjande kurs

Möjligheten att låta personal gå kortare kurser tillkom 2021 och kommunerna har haft friheten att bedöma vilka kurser som är relevanta för just deras personal inom äldreomsorgen. Kommunerna har även haft möjlighet att ta fram egna relevanta kurser utifrån hur de lokala behoven ser ut. Totalt har cirka 40 000 anställda gått kortare kurser inom satsningen under 2024.

Vägledande för att en kurs ska omfattas av statsbidraget har varit att deltagaren ska uppnå kunskaper och förmågor som anges i

- Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre (SOSFS 2011:12)¹⁰, eller
- Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor.¹¹

Bilaga 2, tabell 1 och 2, visar vilka sådana kurser som kommunerna rapporterat att anställda gått. De har rapporterat en bredd av kurser, med en viss tonvikt på bemötande, hälso- och sjukvård, värdegrund, kommunikation, åldrandets sjukdomar, hygien och omsorg.

Exempel på godkända kurser utöver de som ryms inom nämnda allmänna råd och kompetensmål för undersköterskor, har varit bland annat språkombudsutbildning och handledarutbildning.¹² Cirka 40 kommuner har rapporterat sådan utbildning.

¹⁰ <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201112-om-grundlaggande-kunskaper-hos-personal-som-arbetar-i-socialtjanstens-omsorg-om-aldre/>

¹¹ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-2-7219.pdf>

¹² Språkombud är ett koncept som omfattar en utbildning till språkombud, en utbildning till språkombudsutbildare, och fortbildning för chefer. Språkombud är medarbetare med uppdrag att stödja kollegor när det gäller språkutveckling. Handledarutbildning vänder sig till anställda som ska handleda elever som utbildar sig till undersköterska.

Vi har avstått från att begära redovisning av antal anställda som fullföljt kortare kurser, eftersom kurserna sällan är betygsgrundande.

Språkstudier inom Äldreomsorgslyftet

För 2024 omfattade Äldreomsorgslyftet kurser i vård- och omsorgssvenska¹³, utbildning i svenska språket i kombination med studier till vårdbiträde eller undersköterska samt språkutveckling på arbetsplatsen. Svenskstudier på alla nivåer var godkända i kombination med vårdbiträdes- eller undersköterskeutbildning. För 2024 omfattade satsningen även kurser eller språkutvecklande insatser i nationella minoritetsspråk och svenskt teckenspråk. Det gäller för arbetsplatser inom äldreomsorgen där det finns ett väsentligt behov av att personal får höja sin kompetens i ett nationellt minoritetsspråk eller svenskt teckenspråk.

Kommunerna har fått återrapportera om de använt statsbidraget för att låta personal genomgå språkstudier. Vi redogör för inrapporterade siffror nedan.

Kurs i vård- och omsorgssvenska

Totalt 61 kommuner har låtit cirka 1 000 anställda inom äldreomsorgen gå kurs i vård- och omsorgssvenska (tabell 7). Vanligast förekommande är att kurserna erbjudits genom den kommunala vuxenskolan men det förekommer också att anställda gått kurser genom folkhögskola eller Folkuniversitetet.

Gemensamt för kurserna är att de haft som syfte att utveckla deltagarnas kunskaper i det svenska språket muntligt och skriftligt. Kommunerna uppger att utbildningarna pågått i 10 till 20 veckor på deltid och har kombinerats med arbetet och praktiska moment. I rapporteringen framgår målsättningar som att de studerande bättre ska förstå muntlig och skriftlig information kring arbetsuppgifter och själva höja sin förmåga att kommunicera med de äldre, deras anhöriga och med sina arbetskamrater.

Studier i svenska i kombination med utbildning/validering till undersköterska eller vårdbiträde

Cirka 400 anställda har gått kurs i svenska språket i kombination med studier till undersköterska eller vårdbiträde (tabell 7). Alla nivåer på

¹³ Med kurs i vård- och omsorgssvenska menas enskilda kurser som riktar sig till personal inom omsorgen som behöver höja sin kompetens i svenska språket. Sådan kurs kan ha olika benämning, exempelvis "Yrkesvenska" eller "Vårdsvenska" och huvudman kan vara exempelvis folkhögskola eller den kommunala vuxenutbildningen.

svenskutbildningen är godkända och vanligt förekommande i kommunernas rapportering är att anställda studerat på Sfi eller Svenska som andraspråk på grund- eller gymnasienivå i kombination med sin utbildning till undersköterska eller vårdbiträde.

Tabell 7. Antal anställda som studerat svenska, som enskild kurs eller i kombination med utbildning till undersköterska eller vårdbiträde

Flera svar möjliga

Utbildning i svenska (antal kommuner som rapporterat)	Antal som studerat i kommunal verksamhet	Antal som studerat, privat verksamhet	Totalt antal som studerat
Kurs i vård- och omsorgssvenska (n=61)	926	56	982
Svenska i kombination med utbildning till undersköterska (n=33)	226	119	345
Svenska i kombination med utbildning till vårdbiträde (n=8)	28	9	37

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Kurser i nationella minoritetsspråk och svenskt teckenspråk

Totalt sju kommuner har rapporterat att de låtit anställda inom äldreomsorgen studera eller genomgå språkstödande insats i ett nationellt minoritetsspråk med stöd av statsbidraget. Samtliga kommuner som använt medel till detta ingår i förvaltningsområdet för respektive minoritetsspråk.¹⁴

I Norrköping, Huddinge och Degerfors har totalt 9 anställda studerat finska. Kommunerna beskriver att de haft introduktionsutbildning i finska. I Huddinge var det Folkuniversitetet som höll i utbildningen, där deltagarna bland annat fått lära sig fraser på finska som de har nytta av i omsorgen och som uppges bidra till en förbättrad kommunikationen med brukarna.

I Lycksele, Storuman och Bergs kommun har totalt 10 anställda studerat samiska. Kommunerna uppger att anställda fått kunskap om samisk kultur och tradition samt en orienteringskurs i samiska språket. Bland annat har

¹⁴ Det finns tre språkliga förvaltningsområden i Sverige: ett för finska, ett för meänkieli och ett för samiska. Förvaltningsområdena utgörs av kommuner och regioner som anslutit sig till något eller flera av dessa språkliga områden. I förvaltningsområdena har språkanvändare av finska, meänkieli och samiska rätt att använda språken i sina kontakter med myndigheterna och rätt till bl.a. äldreomsorg där hela eller en väsentlig del av verksamheten bedrivs på minoritetsspråken. De nationella minoriteternas särskilda rättigheter regleras bland annat i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Socialstyrelsens kunskapsguide ger mer information: <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/arbetsmetoder-och-perspektiv/nationella-minoriteter/om-nationella-minoriteter/>

personal fått lära sig fraser inom områden som färger, räkneord, ord i köket, slöjdföremål och klädesplagg, vilket har möjliggjort för de äldre att enklare förmedla sig med personalen.

I Övertårneå har 2 anställda studerat meänkieli med stöd av statsbidraget. Utbildningen hölls av Stiftelsen Finlands Kulturinstitut i Sverige.

Ingen kommun har använt medlen till kurs eller språkutvecklande insats i romani chib, jiddisch eller svenskt teckenspråk under 2024 (tabell 8).

Tabell 8. Antal anställda som studerat minoritetsspråk och svenskt teckenspråk

Språk	Finska	Samiska	Meänkieli	Romani chib	Jiddisch	Svenskt teckenspråk
Summa	9	10	2	0	0	0

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Kommunerna har haft nytta av statsbidraget

Äldreomsorgslyftet har enligt kommunernas kommentarer varit till stor hjälp för att stärka kompetensen hos medarbetarna inom äldreomsorgen. Det framgår att satsningen har blivit en uppskattad möjlighet för medarbetare att vidareutvecklas och att statsbidraget varit avgörande, både för medarbetarnas val att studera till undersköterska och för kommunernas möjlighet att utbilda personal i så stor omfattning som de gjort.

Kommunerna värdesätter att de har haft möjligheten att kompetenshöja personalen genom många kurser och kunnat nå många medarbetare. Någon lyfter att fler utbildade undersköterskor har valt att stanna kvar på sin arbetsplats vilket lett till en höjd kvalitet i verksamheterna, ”det motiverar medarbetarna att studera när man får möjlighet att göra det på betald arbetstid”. Hos andra kommentarer framkommer dock en oro över att kompetensen inte kan nyttjas inom den kommunala omsorgen när anställda går vidare till annan arbetsgivare, främst regionen, efter avslutad utbildning.

Många kommuner lyfter att det finns ett behov av att låta kompetenshöja personal även inom LSS-verksamheter. Det finns önskemål om att satsningen inte ska vara begränsad till specifika utbildningsområden eller verksamhetsområden. Ytterligare önskemål är att kunna täcka kostnader för att ta fram utbildningar samt kursavgifter med statsbidraget. Liksom tidigare år lyfter kommunerna även att det hade underlättat planering och framförhållning om man fick besked om statsbidragets omfattning tidigare och för flera år på en gång, eftersom utbildningar ofta pågår över flera år.

Socialstyrelsens kommentarer

Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag fördelat närmare 1,7 miljarder kronor till 284 kommuner. Syftet med statsbidraget är att höja kompetensen inom den kommunalt finansierade äldreomsorgen genom att anställda ska kunna utbilda sig på arbetstid. Kommunernas återrapportering visar att cirka 1,2 miljarder kronor (69 procent) har använts. Resterande 517 miljoner kronor (31 procent) ska återbetalas till Socialstyrelsen. Det är ett högre belopp än de två senast föregående åren då 24 procent respektive 26 procent av bidraget förblev oanvänt (bilaga 2, tabell 4).

Vid inlämning av redovisningen till Regeringskansliet pågick fortfarande granskning av kommunernas användning av 2024 års bidrag vilket gör att eventuella återkrav inte finns beskrivet i uppföljningen.

Socialstyrelsen bedömer att syftet, att stärka kompetensen inom den kommunala äldreomsorgen, har främjats eftersom nästan alla Sveriges kommuner har nyttjat bidraget och satsningen lett till att nästan 50 000 anställda utbildats.

Antalet som studerat till undersköterska har under 2024 varit cirka 16 procent högre jämfört med 2023. Det följer samma trend som 2023 då antalet som studerade till undersköterska också ökade jämfört med året innan. En bidragande orsak till det ökade intresset för att studera till undersköterska kan vara att undersköterska sedan 1 juli 2023 är en skyddad yrkestitel.

Vi kan konstatera att antalet som studerat de längre utbildningarna till vårdbiträde, undersköterska, specialistundersköterska och ledarskapsutbildning för chefer varit ungefär lika många totalt sett de senaste åren, medan antalet som gick kortare kurser var dubbelt så många under 2024 jämfört med 2023 (bilaga 2 tabell 5).

Att antalet anställda som gått kortare kurser ökat kan troligtvis förklaras av att kommunerna fått en ökad medvetenhet om möjligheten att låta anställda gå sådana kurser. Socialstyrelsen har noterat att kommunerna har ett stort intresse av att erbjuda de anställda både externa och egeninitierade kurser, då vi får många frågor om vilka kurser som kan godkännas.

I likhet med föregående år har kvinnor deltagit i utbildning i avsevärt högre grad än män och befintlig personal snarare än ny personal har tagit del av utbildningar. Det är också framför allt anställda hos kommunala utförare som har omfattats av statsbidragets satsningar. Det gäller samtliga

utbildningskategorier. Den låga andelen män som studerat speglar att andelen anställda män generellt är låg inom äldreomsorgen.¹⁵

I uppdraget för 2024 framgick regeringens intention att höja omsorgspersonalens kompetens i svenska språket genom att anställda ska kunna gå kurs i vård- och omsorgssvenska eller studera svenska i kombination med annan utbildning, inom Äldreomsorgslyftet. Totalt har cirka 1 400 anställda gått kurs i vård- och omsorgssvenska eller i svenska språket i kombination med utbildning till undersköterska eller vårdbiträde under året. Det bedömer vi är i linje med regeringens intention.

All myndighetsutövning ska bidra i genomförandet av Agenda 2030.¹⁶ Socialstyrelsen bedömer att Äldreomsorgslyftet framför allt har en koppling till mål 3 i Agenda 2030, som handlar om att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. Eftersom statsbidragen berör kompetensförsörjning bedömer vi att satsningen även har en koppling till mål 8, som handlar om att skapa anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

¹⁵ Statistiska Centralbyråns (SCB) yrkesregister visar att den största yrkesgruppen är undersköterskor inom hemtjänst, hemsjukvård och äldreboenden. Det framgår att yrkesgruppen är en av de mest kvinnodominerade, med 88 procent kvinnor och endast 12 procent män, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/yrken-i-sverige/#kvinno-mans-yrken>.

¹⁶ Agenda 2030 beslutades av FN:s generalförsamling 2015 och innehåller 17 globala mål för ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Alla medlemsstater ska delta i genomförandet av Agenda 2030 för en hållbar utveckling i världen. Läs mer på regeringens webbplats: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>.

Bilaga 1. Kommunernas användning av statsbidraget

Tabell 1. Fördelning och användning av statsbidraget 2024

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Ale kommun	4 479 460	905 900	3 573 560	80 %
Alingsås kommun	7 787 328	6 753 066	1 034 262	13 %
Alvesta kommun	3 753 933	3 753 933	0	0 %
Aneby kommun	1 187 715	1 085 584	102 131	9 %
Arboga kommun	3 246 063	2 753 129	492 934	15 %
Arjeplogs kommun	690 595	515 960	174 635	25 %
Arvidsjaurs kommun	1 483 300	1 483 300	0	0 %
Arvika kommun	5 769 287	5 188 230	581 057	10 %
Askersunds kommun	2 558 156	1 927 806	630 350	25 %
Avesta kommun	4 895 966	3 395 211	1 500 755	31 %
Bengtstors kommun	2 224 951	1 561 961	662 990	30 %
Bergs kommun	1 606 909	1 460 849	146 060	9 %
Bjuvs kommun	2 090 594	1 010 690	1 079 904	52 %
Bodens kommun	5 519 383	3 429 574	2 089 809	38 %
Bollebygds kommun	1 582 725	1 234 557	348 168	22 %
Bollnäs kommun	5 581 187	5 581 187	0	0 %
Borgholms kommun	3 307 868	3 307 868	0	0 %
Borlänge kommun	8 676 771	3 806 646	4 870 125	56 %
Borås stad	18 570 815	7 219 101	11 351 714	61 %
Botkyrka kommun	9 888 670	3 959 508	5 929 162	60 %
Boxholms kommun	1 117 850	1 117 850	0	0 %
Bromölla kommun	2 480 229	2 446 190	34 039	1 %
Bräcke kommun	1 365 066	1 365 066	0	0 %
Burlövs kommun	2 700 574	2 700 574	0	0 %
Båstads kommun	4 105 948	3 178 885	927 063	23 %
Dals-Eds kommun	1 155 470	1 069 700	85 770	7 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Danderyds kommun	6 572 741	2 532 068	4 040 673	61 %
Degerfors kommun	2 165 834	1 117 849	1 047 985	48 %
Dorotea kommun	647 600	197 711	449 889	69 %
Eda kommun	1 695 584	1 695 584	0	0 %
Ekerö kommun	4 213 433	4 052 088	161 345	4 %
Eksjö kommun	3 611 514	2 922 518	688 996	19 %
Emmaboda kommun	2 214 202	344 659	1 869 543	84 %
Enköpings kommun	7 800 763	2 192 533	5 608 230	72 %
Eskilstuna kommun	17 229 933	11 384 720	5 845 213	34 %
Eslövs kommun	5 215 736	3 675 072	1 540 664	30 %
Essunga kommun	1 115 162	1 115 162	0	0 %
Fagersta kommun	2 657 580	2 657 580	0	0 %
Falkenbergs kommun	9 461 415	2 011 816	7 449 599	79 %
Falköpings kommun	6 368 518	6 368 518	0	0 %
Falu kommun	10 694 812	8 821 141	1 873 671	18 %
Finspångs kommun	4 492 896	294 801	4 198 095	93 %
Flens kommun	3 538 962	961 293	2 577 669	73 %
Forshaga kommun	2 238 386	2 238 386	0	0 %
Färgelanda kommun	1 254 894	1 185 480	69 414	6 %
Gagnefs kommun	1 977 734	1 564 032	413 702	21 %
Gislaveds kommun	5 304 412	5 304 412	0	0 %
Gnesta kommun	2 034 164	2 034 164	0	0 %
Gnosjö kommun	1 475 239	1 475 239	0	0 %
Grums kommun	1 886 371	697 000	1 189 371	63 %
Grästorps kommun	1 155 470	912 000	243 470	21 %
Gullspångs kommun	1 222 648	282 640	940 008	77 %
Gällivare kommun	3 743 184	969 220	2 773 964	74 %
Gävle kommun	17 149 318	10 915 616	6 233 702	36 %
Göteborgs stad	69 320 114	22 525 958	46 794 156	68 %
Götene kommun	2 576 966	2 180 308	396 658	15 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Habo kommun	1 768 137	1 230 537	537 600	30 %
Hagfors kommun	2 939 730	2 197 871	741 859	25 %
Hallstahammars kommun	3 350 862	1 352 224	1 998 638	60 %
Halmstads kommun	18 294 040	14 811 485	3 482 555	19 %
Hammarö kommun	2 536 659	1 391 688	1 144 971	45 %
Haninge kommun	11 028 017	5 596 599	5 431 418	49 %
Haparanda stad	2 015 354	2 015 354	0	0 %
Heby kommun	2 783 876	2 783 876	0	0 %
Hedemora kommun	3 152 014	3 152 014	0	0 %
Helsingborgs stad	22 862 175	8 374 937	14 487 238	63 %
Herrljunga kommun	1 770 824	1 208 539	562 285	32 %
Hjo kommun	1 953 550	1 953 550	0	0 %
Hofors kommun	1 894 433	1 894 433	0	0 %
Huddinge kommun	11 917 460	2 536 193	9 381 267	79 %
Hudiksvalls kommun	7 376 195	5 175 416	2 200 779	30 %
Hultsfreds kommun	3 138 578	3 138 578	0	0 %
Hylte kommun	2 001 918	2 001 918	0	0 %
Håbo kommun	3 092 896	1 127 260	1 965 636	64 %
Hällefors kommun	1 703 646	1 703 646	0	0 %
Härjedalens kommun	2 370 056	2 370 056	0	0 %
Härnösands kommun	5 223 797	3 446 452	1 777 345	34 %
Härryda kommun	5 153 932	5 153 932	0	0 %
Hässleholms kommun	10 702 873	7 958 468	2 744 405	26 %
Höganäs kommun	6 191 167	6 191 167	0	0 %
Högsby kommun	1 139 347	55 720	1 083 627	95 %
Hörby kommun	2 767 753	1 999 642	768 111	28 %
Höös kommun	2 891 361	1 671 200	1 220 161	42 %
Jokkmokks kommun	1 090 978	1 049 318	41 660	4 %
Järfälla kommun	11 471 395	11 471 395	0	0 %
Jönköpings kommun	23 367 357	10 775 183	12 592 174	54 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Kalix kommun	3 847 982	3 847 982	0	0 %
Kalmar kommun	11 672 930	6 271 093	5 401 837	46 %
Karlsborgs kommun	1 719 769	1 035 028	684 741	40 %
Karlshamns kommun	7 155 850	4 057 434	3 098 416	43 %
Karlskoga kommun	6 596 925	6 596 925	0	0 %
Karlskrona kommun	12 360 838	4 946 301	7 414 537	60 %
Karlstads kommun	16 254 501	9 091 292	7 163 209	44 %
Katrineholms kommun	6 510 937	5 885 776	625 161	10 %
Kils kommun	2 343 185	887 545	1 455 640	62 %
Kinda kommun	2 235 699	1 776 656	459 043	21 %
Kiruna kommun	4 022 646	879 540	3 143 106	78 %
Klippans kommun	3 060 651	1 251 229	1 809 422	59 %
Knivsta kommun	1 805 757	73 994	1 731 763	96 %
Kramfors kommun	3 915 161	2 685 981	1 229 180	31 %
Kristianstads kommun	15 786 939	11 299 477	4 487 462	28 %
Kristinehamns kommun	5 194 239	5 194 239	0	0 %
Krokoms kommun	2 337 811	2 337 811	0	0 %
Kumla kommun	3 678 693	3 678 693	0	0 %
Kungsbacka kommun	14 830 318	10 244 200	4 586 118	31 %
Kungsörs kommun	1 601 535	1 601 535	0	0 %
Kungälv kommun	8 628 402	2 104 956	6 523 446	76 %
Kävlinge kommun	4 871 782	4 871 782	0	0 %
Köpings kommun	5 245 295	5 245 295	0	0 %
Laholms kommun	5 277 540	4 455 220	822 320	16 %
Landskrona stad	7 416 502	7 416 502	0	0 %
Lekebergs kommun	1 397 312	1 397 312	0	0 %
Leksands kommun	3 778 117	1 743 638	2 034 479	54 %
Lerums kommun	6 763 528	3 924 114	2 839 414	42 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Lessebo kommun	1 620 345	1 620 345	0	0 %
Lidingö stad	9 144 333	5 826 910	3 317 423	36 %
Lidköpings kommun	7 983 489	5 849 000	2 134 489	27 %
Lilla Edets kommun	2 055 661	2 055 661	0	0 %
Lindesbergs kommun	4 651 437	0	4 651 437	100 %
Linköpings kommun	24 880 216	13 388 770	11 491 446	46 %
Ljungby kommun	5 806 906	5 806 906	0	0 %
Ljusdals kommun	4 019 959	2 357 305	1 662 654	41 %
Ljusnarsbergs kommun	1 203 838	913 406	290 432	24 %
Lomma kommun	5 210 362	3 567 905	1 642 457	32 %
Ludvika kommun	5 401 149	3 720 101	1 681 048	31 %
Luleå kommun	13 578 111	6 633 670	6 944 441	51 %
Lunds kommun	17 670 623	17 670 623	0	0 %
Lycksele kommun	2 391 553	2 391 553	0	0 %
Lysekils kommun	3 501 342	1 615 019	1 886 323	54 %
Malmö stad	41 607 654	41 607 654	0	0 %
Malung-Sälens kommun	2 265 258	1 130 617	1 134 641	50 %
Malå kommun	674 472	674 472	0	0 %
Mariestads kommun	5 645 678	5 645 678	0	0 %
Markaryds kommun	2 165 834	2 165 834	0	0 %
Marks kommun	6 408 826	4 861 723	1 547 103	24 %
Melleruds kommun	2 012 667	1 995 618	17 049	1 %
Mjölby kommun	5 143 183	4 053 000	1 090 183	21 %
Mora kommun	4 525 141	2 729 472	1 795 669	40 %
Motala kommun	8 545 101	2 311 330	6 233 771	73 %
Mullsjö kommun	1 268 329	420 000	848 329	67 %
Munkedals kommun	2 219 576	210 408	2 009 168	91 %
Munkfors kommun	980 806	94 825	885 981	90 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Mölnåls stad	8 956 233	6 682 073	2 274 160	25 %
Mönsterås kommun	2 869 864	2 869 864	0	0 %
Mörbylånga kommun	3 195 008	2 893 703	301 305	9 %
Nacka kommun	14 550 855	7 999 505	6 551 350	45 %
Nora kommun	2 356 621	2 356 621	0	0 %
Norbergs kommun	1 171 592	1 165 213	6 379	1 %
Nordanstigs kommun	1 856 813	1 856 813	0	0 %
Nordmalings kommun	1 558 540	782 351	776 189	50 %
Norrköpings kommun	21 937 799	11 966 719	9 971 080	45 %
Nortälje kommun	14 206 902	6 711 244	7 495 658	53 %
Norsjö kommun	884 069	884 069	0	0 %
Nybro kommun	4 511 706	1 743 542	2 768 164	61 %
Nyköpings kommun	11 640 684	758 196	10 882 488	93 %
Nynäshamns kommun	5 118 999	3 387 881	1 731 118	34 %
Nässjö kommun	5 487 137	5 487 137	0	0 %
Ockelbo kommun	1 123 224	305 295	817 929	73 %
Olofströms kommun	3 256 812	140 822	3 115 990	96 %
Orsa kommun	1 604 222	1 604 222	0	0 %
Orust kommun	3 654 508	3 184 605	469 903	13 %
Osby kommun	2 958 540	2 958 540	0	0 %
Oskarshamns kommun	5 780 035	226 780	5 553 255	96 %
Ovanåkers kommun	2 585 027	673 114	1 911 913	74 %
Oxelösunds kommun	2 880 613	968 291	1 912 322	66 %
Pajala kommun	1 652 590	1 117 938	534 652	32 %
Partille kommun	5 417 271	2 852 432	2 564 839	47 %
Perstorps kommun	1 343 569	955 631	387 938	29 %
Piteå kommun	7 572 357	5 359 499	2 212 858	29 %
Ragunda kommun	1 217 274	712 048	505 226	42 %
Region Gotland	12 879 455	5 743 823	7 135 632	55 %
Robertsfors kommun	1 330 134	1 271 420	58 714	4 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Ronneby kommun	6 285 217	4 447 118	1 838 099	29 %
Rättviks kommun	3 006 908	3 006 908	0	0 %
Sala kommun	4 543 951	4 543 951	0	0 %
Salems kommun	2 842 993	912 087	1 930 906	68 %
Sandvikens kommun	7 824 948	2 772 075	5 052 873	65 %
Sigtuna kommun	6 089 056	3 954 468	2 134 588	35 %
Simrishamns kommun	5 245 295	4 180 839	1 064 456	20 %
Sjöbo kommun	3 345 488	3 345 488	0	0 %
Skara kommun	3 431 476	2 242 353	1 189 123	35 %
Skellefteå kommun	13 975 808	3 791 525	10 184 283	73 %
Skinnskattebergs kommun	951 247	512 432	438 815	46 %
Skurups kommun	2 421 112	1 368 353	1 052 759	43 %
Skövde kommun	9 302 874	7 898 076	1 404 798	15 %
Smedjebackens kommun	2 316 313	2 222 287	94 026	4 %
Sollefteå kommun	4 460 650	4 460 650	0	0 %
Sollentuna kommun	10 162 758	6 309 131	3 853 627	38 %
Solna stad	10 009 591	3 221 075	6 889 470	69 %
Sorsele kommun	612 668	298 812	313 856	51 %
Sotenäs kommun	2 267 945	1 672 989	594 956	26 %
Staffanstorps kommun	4 543 951	487 490	4 056 461	89 %
Stenungsunds kommun	4 818 039	4 409 523	408 516	8 %
Stockholms stad	110 957 327	106 042 763	4 914 564	4 %
Storfors kommun	792 706	0	792 706	100 %
Storumans kommun	1 335 508	528 006	807 502	60 %
Strängnäs kommun	6 513 624	3 836 903	2 676 721	41 %
Strömstads kommun	2 415 738	2 415 738	0	0 %
Strömsunds kommun	2 743 568	2 743 568	0	0 %
Sundbybergs stad	4 621 878	4 621 878	0	0 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Sundsvalls kommun	18 224 174	15 111 900	3 112 274	17 %
Sunne kommun	2 816 121	2 816 121	0	0 %
Surahammars kommun	1 975 047	362 383	1 612 664	82 %
Svalövs kommun	1 905 181	1 905 181	0	0 %
Svedala kommun	3 063 338	937 527	2 125 811	69 %
Svenljunga kommun	2 044 912	2 044 912	0	0 %
Säffle kommun	3 716 313	1 573 950	2 142 363	58 %
Säters kommun	2 297 503	1 932 631	364 872	16 %
Sävsjö kommun	2 276 006	2 197 289	78 717	3 %
Söderhamns kommun	5 352 780	3 893 086	1 459 694	27 %
Söderköpings kommun	2 802 686	1 355 596	1 447 090	52 %
Södertälje kommun	13 107 862	13 107 862	0	0 %
Sölvesborgs kommun	3 885 602	3 406 551	479 051	12 %
Tanums kommun	2 808 060	2 808 060	0	0 %
Tibro kommun	2 464 106	1 773 567	690 539	28 %
Tidaholms kommun	2 730 133	1 291 760	1 438 373	53 %
Tierps kommun	4 146 255	4 146 255	0	0 %
Timrå kommun	3 141 265	3 141 265	0	0 %
Tingsryds kommun	2 907 484	1 716 355	1 191 129	41 %
Tjörns kommun	3 463 722	3 463 266	456	0 %
Tomelilla kommun	2 826 870	2 826 870	0	0 %
Torsby kommun	2 762 378	2 762 378	0	0 %
Torsås kommun	1 485 988	1 272 990	212 998	14 %
Tranemo kommun	2 353 933	655 463	1 698 470	72 %
Tranås kommun	4 221 495	3 270 147	951 348	23 %
Trelleborgs kommun	8 090 974	8 090 974	0	0 %
Trollhättans stad	9 235 695	9 235 695	0	0 %
Trosa kommun	2 603 837	1 608 823	995 014	38 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Tyresö kommun	7 741 646	4 658 890	3 082 756	40 %
Täby kommun	13 013 812	11 416 562	1 597 250	12 %
Töreboda kommun	1 811 131	884 486	926 645	51 %
Uddevalla kommun	10 356 232	4 987 638	5 368 594	52 %
Ulricehamns kommun	4 885 218	4 885 218	0	0 %
Umeå kommun	17 307 860	16 410 373	897 487	5 %
Upplands Väsby kommun	6 567 367	2 257 496	4 309 871	66 %
Upplands-Bro kommun	3 289 058	3 289 058	0	0 %
Uppsala kommun	31 133 188	28 208 891	2 924 297	9 %
Uppvidinge kommun	1 961 611	1 961 611	0	0 %
Vadstena kommun	2 069 097	310 098	1 758 999	85 %
Vaggeryds kommun	2 305 565	2 305 565	0	0 %
Valdemarsviks kommun	1 856 813	1 103 800	753 013	41 %
Vallentuna kommun	4 740 112	1 485 227	3 254 885	69 %
Vansbro kommun	1 526 295	1 526 295	0	0 %
Vara kommun	3 039 154	1 582 802	1 456 352	48 %
Varbergs kommun	12 723 601	7 682 044	5 041 557	40 %
Vaxholms stad	1 913 243	463 987	1 449 256	76 %
Vellinge kommun	7 601 915	4 101 579	3 500 336	46 %
Vetlanda kommun	5 608 058	4 763 362	844 696	15 %
Vilhelmina kommun	1 335 508	1 327 396	8 112	1 %
Vimmerby kommun	3 345 488	3 345 488	0	0 %
Vindelns kommun	1 152 782	1 152 782	0	0 %
Vingåkers kommun	1 733 204	868 224	864 980	50 %
Vårgårda kommun	1 867 561	629 653	1 237 908	66 %
Vänersborgs kommun	7 744 333	3 597 187	4 147 146	54 %
Vännäs kommun	1 598 847	1 081 881	516 966	32 %
Värmdö kommun	5 798 845	4 737 111	1 061 734	18 %

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Mottagare	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
Värnamo kommun	6 218 039	1 915 256	4 302 783	69 %
Västerviks kommun	9 031 473	6 725 988	2 305 485	26 %
Västerås stad	25 807 279	21 690 295	4 116 984	16 %
Växjö kommun	15 101 719	14 764 333	337 386	2 %
Ydre kommun	878 694	420 442	458 252	52 %
Ystads kommun	6 905 946	6 198 832	707 114	10 %
Änge kommun	2 007 293	1 321 980	685 313	34 %
Äre kommun	1 550 479	1 550 479	0	0 %
Ärjängs kommun	2 020 728	1 140 120	880 608	44 %
Åsele kommun	674 472	674 472	0	0 %
Åstorps kommun	2 144 337	2 144 337	0	0 %
Åtvidabergs kommun	2 533 972	2 533 972	0	0 %
Älmhults kommun	2 966 601	1 660 331	1 306 270	44 %
Älvdalens kommun	1 671 400	1 183 379	488 021	29 %
Älvkarleby kommun	1 789 634	1 659 396	130 238	7 %
Älvsbyns kommun	1 746 640	1 746 640	0	0 %
Ängelholms kommun	8 856 809	8 856 809	0	0 %
Öckerö kommun	2 668 329	2 146 356	521 973	20 %
Ödeshögs kommun	1 174 280	1 130 308	43 972	4 %
Örebro kommun	22 746 628	13 359 369	9 387 259	41 %
Örkelljunga kommun	1 950 863	1 950 863	0	0 %
Örnsköldsviks kommun	10 907 096	10 907 096	0	0 %
Östersunds kommun	11 030 704	11 030 704	0	0 %
Österåkers kommun	7 107 482	4 379 122	2 728 360	38 %
Östhammars kommun	4 818 039	4 818 039	0	0 %
Östra Göinge kommun	2 708 636	1 896 688	811 948	30 %
Överkalix kommun	889 443	472 730	416 713	47 %
Övertorneå kommun	1 176 967	701 240	475 727	40 %
Totalt	1 686 923 807	1 169 328 913	517 695 848	31 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Bilaga 2. Övriga tabeller

Tabell 1. Kurser som anställda gått 2024 – enligt Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12)

Flera svar möjliga

Kurs	Antal kommuner (n=132)
Hälsa- och sjukvård m.m.	85
Värdegrund, förhållningssätt och bedömningsförmåga	83
Kommunikation	79
Åldrandets sjukdomar	76
Kroppsnära omsorg	75
Funktionsbevarande omsorg m.m.	73
Social omsorg	64
Omsorg i livets slutskede	64
Måltid, mat och näring	63
Det normala åldrandet	59
Regelverk	55
Skötsel av hemmet	25

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Tabell 2. Kurser som anställda gått 2024 – enligt Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor

Flera svar möjliga

Kurs	Antal kommuner (n=132)
Bemötande	93
Kommunikation	85
Förflyttningstekniker	85
Hygien i vård och omsorg	78
Förebygga, bevara och förbättra	75
Dokumentation	73
Äldre med komplexa behov	70
Bedöma hälsotillståndet	67
I livets slutskede	66
Etik och delaktighet	64

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Kurs	Antal kommuner (n=132)
Stödja det dagliga livet	62
Läkemedel	61
Funktionsförmåga och funktionsnedsättningar	60
Psykisk ohälsa	58
Måltiden och hälsan	57
Samverkan och samarbete	56
Lagar och andra regler	55
Vårdåtgärder	54
Helhetssyn	54
Anatomi, fysiologi och patofysiologi	47
Utveckling på arbetsplatsen	45
Teknik i det dagliga livet	39
Risk och riskbeteende	33
Styrning och organisation	30
Missbruk och beroende	29

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

Tabell 3. Andelen kvinnor/män, andelen anställda i kommunal/enskild verksamhet och andelen ny/befintlig personal, 2024

Utbildningens inriktning	Antal som studerat	Andel kvinnor	Andel män	Andel anställda i kommunal verksamhet	Andel anställda i privat verksamhet	Andel befintlig personal*	Andel ny personal*
Vårdbiträde/ Validering vårdbiträde	495	62 %	38 %	86 %	14 %	46 %	64 %
Undersköterska/ Validering undersköterska	7 062	72 %	28 %	91 %	9 %	92 %	8 %
Specialist- undersköterska	1 065	92 %	8 %	86 %	14 %	92 %	8 %
Ledarskapsutbildning för chefer	217	88 %	12 %	72 %	28 %	96 %	4 %
kurs inom Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) eller enligt Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor	40 049	81 %	19 %	94 %	6 %	85 %	15 %
Totalt	48 888	80 %	20 %	93 %	7 %	86 %	14 %

Källa: Kommunernas återrapportering av 2024 års statsbidrag.

*Andelen ny/befintlig personal har beräknats utifrån ett lägre rapporterat antal (6 119) för de längre utbildningarna än det totalt rapporterade antalet som studerat (8 839). Anledningen till det är att vissa kommuner inte har rapporterat antalet som var ny respektive befintlig personal. Några kommuner har uppgett att de inte haft kännedom om hur länge personalen varit anställd och därför avstått från att besvara frågan.

Tabell 4. Statsbidragets utveckling sedan 2020

År	Antal kommuner	Rekvirerat belopp (kr)	Använt belopp (kr)	Oanvänt belopp (kr)	Andel oanvänt belopp
2020	250	399 425 289	124 656 196	274 769 093	69 %
2021	286	3 053 819 365	1 281 895 337	1 771 924 028	58 %
2022	287	1 676 771 198	1 281 750 405	395 020 792	24 %
2023	283	1 657 470 295	1 225 640 923	431 829 372	26 %
2024	282	1 686 923 807	1 169 328 913	517 695 848	31 %
Summa		8 474 409 954	5 083 271 774	3 391 239 133	40 %*

Källa: Kommunernas återrapportering av statsbidraget för 2020-2024.

*Andelen oanvänt statsbidrag av det totala fördelade beloppet för samtliga år.

**Tabell 5. Totalt antal anställda som studerat inom ramen för
Äldreomsorgslyftet 2020–2024**

År	Utbildning vård- biträde	Utbildning under- sköterska	Utbildning specialist- under- sköterska	Ledarskaps- utbildning för chefer	Kurs inom Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) eller enligt Socialstyrelsens kompetensmål för under- sköterskor	Totalt antal anställda som studerat
2020	590	2 310	0	0	0	2 900
2021	1 048	5 235	1 027	565	16 787	24 662
2022	650	5 141	893	339	13 900	20 923
2023	1 386	6 111	1 282	253	19 270	28 302
2024	495	7 062	1 065	217	40 049	48 888
Summa	4 169	23 549	4 267	1 374	90 006	125 675

Källa: Kommunernas återrapportering av statsbidraget för 2020–2024.

**Tabell 6. Totalt antal anställda som avslutat utbildning med godkänt
betyg 2020–2024**

År	Utbildning vårdbiträde	Utbildning under- sköterska	Utbildning specialist under- sköterska	Ledarskaps- utbildning för chefer	Summa
2020	76	200	0	0	276
2021	203	1 951	223	188	2 565
2022	386	2 587	339	200	3 512
2023	462	2 626	681	104	3 873
2024	379	2 459	416	111	3 365
Summa	1 506	9 823	1 659	603	13 591

Källa: Kommunernas återrapportering av statsbidraget för 2020–2024.

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat
Äldreomsorgslyft

Socialstyrelsen

Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner för ett utvecklat Äldreomsorgslyft
(artikelnr 2025-10-9871)
kan laddas ner från socialstyrelsen.se/publikationer.